

Demanen la suspensió dels parcs eòlics projectats a la Reserva de la Biosfera

Gandesa A. P.

La declaració de les Terres de l'Ebre com a Reserva de la Biosfera podria actuar com un fre a la proliferació de centrals d'energia eòlica. Així ho defensen entitats ecologistes de tot l'Estat, que s'han unit en el moviment Alianza, Energía y Territorio (ALIENTE), i que ja han començat a treballar per a oposar-se a la proliferació de grans centrals productores d'energia en terrenys declarats com a Reserva de la Biosfera, mitjançant estudis tècnics que advertisquen del seu impacte quant a natura, fauna i paisatge.

El nou col·lectiu ALIENTE està format per més de 200 entitats i associacions d'arreu de l'Estat i ja han demanat a l'Estat l'aplicació d'una moratòria de forma immediata a tots els projectes d'energia renovable -sobretot, eòlica i solar fotovoltaica- que s'han anat dibuixant en territoris reconeguts com a Reserva de la Biosfera per part de la Unesco. Les entitats defensen que el principal objectiu d'una reserva de la biosfera és que es convertisca en un instrument per a "exemplificar un nou model de relació del ser humà amb la naturalesa", la qual cosa comportaria "la implantació d'un altre model energètic que no estiga basat en grans centrals d'energia renovable", i, encara menys, en territoris que són considerats d'alt valor natural i ecològic, com és el cas de les reserves de la biosfera.

En el cas de les Terres de l'Ebre, deu col·lectius han donat suport a la moratòria estatal. Segons dades facilitades pel Grup d'Estudi i Protecció dels Ecosistemes Catalans (Gepec), actualment, dins la Reserva de la Biosfera, hi hauria un total de 307 aerogeneradors en funcionament en l'actualitat. De fet, la Terra Alta és la comarca amb més parcs eòlics en funcionament -amb un total de 12- i el Baix Ebre és la

Un dels parcs eòlics, actualment en funcionament a l'Ebre. / L'EBRE

comarca que té més aerogeneradors funcionant, un total de 159, xifra que supera els 148 de la Terra Alta. Entre les dos sumen els 307 aerogeneradors que actualment funcionen dins la Reserva de la Biosfera, ja que els 25 que hi ha instal·lats a la Ribera d'Ebre ho fan fora dels límits de la reserva, concretament, als termes municipals d'Ascó i la Torre de l'Espanyol. Al Montsià, de moment, no hi ha cap aerogenerador en funcionament.

La moratòria, a més, també afectaria els projectes d'energia solar fotovoltaica. En el cas de l'actual reserva de la biosfera, no hi ha cap hectàrea de superfície rural amb un parc solar, però ja s'ha iniciat la tramitació per a instal·lar plaques fotovoltaïques en una extensió que afectaria gairebé 140 hectàrees.

Des del GEPEC apunten que cal tenir en compte que, pel que fa a instal·lacions ja en funcionament, més d'un 35 % dels aerogeneradors instal·lats a Catalunya estan ubicats a la reserva de les Terres de l'Ebre, i cal revertir la situació de massificació que es viu al territori, amb una correcta distribució de petites centrals productores i

l'impuls de les infraestructures d'autoconsum.

LA CONCESSIÓ DE LA HIDROELECTRICA DE FLIX CADUCA AL 2047 El Govern espanyol defensa que la concessió de la central hidroelèctrica de Flix té una vigència de 99 anys, tal com afirmava l'actual concessionària -Endesa Generación- i, per tant, la gestió no s'extingirà fins l'any 2047. Ho ha assegurat el subdirector general de Domini Públic Hidràulic i Infraestructures, Daniel Sanz, al requeriment d'una de les entitats ambientalistas que reclamen l'extinció de la concessió este 2023, quan complix els 75 anys marcats per la jurisprudència i la legislació vigent.

Sanz assegura que el període de la concessió per a la central hidroelèctrica de Flix -atorgada per ordre ministerial el 6 de juliol de 1936, comença a comptar a partir de la data de posada en explotació oficial, el 21 de juny de 1948. I, així, el permís s'estendria durant 99 anys. Això suposaria que la concessió no acabe fins al 20 de juny de 2047.

En els últims mesos, diverses entitats ambientalistas, i també l'Ajuntament de Flix, havien reclamat l'extinció de la titularitat. En el cas de les entitats, com l'Associació Sediments, s'ha defensat la necessitat que la central dixe de funcionar i es procedisca al desmantellament. El posicionament de l'Estat, però, els ha causat perplexitat. Un dels estudis que esgrimixen per a retirar la concessió ja l'any 2023 està signat pel professor de Dret Administratiu de la Universitat d'Extremadura, Pedro Brufao, que ha recordat que tant la normativa ordinària actual com la jurisprudència constitucional en esta matèria són molt clares. "Ja van haver-hi antecedents en explotacions hidroelèctriques, en virtut d'un reial decret de 1921, que rebaixava a 75 anys només per a les hidroelèctriques aquest termini tan dilatat de 99 anys. Esta qüestió va ser corroborada per una importantíssima sentència del Tribunal Constitucional, la 227/1998, sobre la Llei d'Aigües, que deia que el termini màxim era de 75 anys a partir de la seua entrada en vigor, de la posada en explotació de les centrals", subratlla.

D'altra banda, l'Ajuntament de Flix era partidari que la central hidroelèctrica pogués passar a ser de titularitat municipal, amb una participació important -de fins al 49 % de l'accionariat- de societats privades. L'objectiu era la creació d'una comunitat energètica innovadora a l'Ebre basada en la producció d'energia hidroelèctrica.

Més enllà del cas de Flix, la decisió de l'Estat pot afectar també la durada de les concessions dels grans embassaments del tram final de l'Ebre, com és el cas Mequinensa, que va entrar en funcionament de forma oficial el 1964, i de Riba-roja, l'any 1967. Mentre Endesa Generación preveu l'extinció els anys 2063 i 2066, respectivament, els ambientalistas apunten que no podria anar més enllà del 2038 i el 2041. ■